

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I-ső emelet.

hova minden a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények
intendők és minden díjak fizetendők.

Feladványok:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptanítónak egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Bácskai állapotok.

(Vége.)

Egy előttünk fekvő kimutatás vármegyénk főispánja ellen oly vádat emel, melynek valódisága esetén egy óráig sem maradhatna több főispáni székén.

Készségesen elismerjük, hogy főispánunk magánjellelmen a legesekélyebb foltot sem láttuk. Politikai ellenfelei voltunk neki s vagyunk, mert alatta harapódzott el annyira a megyei korrupció, mert kortesérdekéből nem akart egyes bűnös tisztviselők ellen erőlesen fellépni, de karakterét mindig tiszteltük s azelőtt készségesen kalapot emeltünk.

Főispánunk magánbecsülete érdekében hozzuk nyilvánosságra ezeket, hogy alkalma legyen magát a vád ellen védekezni.

Azért hozzuk ezt nyilvánosságra, mert Szteltzer Frigyes e kimutatása közkezen forog s így az abban foglalt súlyos vád fölött egyszerűen napirendre térni, annyit jelentene, mint e vád alaposágának tudatában kiméletből hallgatni.

Akarjuk, hogy e vád eklatans módon megezáfoztassék; akarjuk ezt főispánunk magánbecsülete, de a közmorál érdekében is, mely nem térheti, hogy oly férfi üljön a főispáni széken, ki katonakötelességeinek „pénzért” adott nősülési engedélyeket.

Névszerint a tanuk neveivel együtt hivatalos kimutatásban elsorolja oly 55 házaspár nevét, kik 1886 és 1887-ik években Sándor Béla, mint akkori aljegyzőtől a házassági engedélyeket pénzért megvásárolták.

De nemcsak a főispánt kompromitáló iratok birtokában van a kiszácsi lelkész, hanem a kulai takarékpénztár bukását leleplező iratokkal is rendelkezik, mely oly erős vádakot emel a megyei kormánypárt egyes korifeusai

ellen, melyeknek sulya annál nagyobb, mert hiteles okmányokon alapszanak.

Ime kivonatban a zombori kir. törvényszékhez 1607/1890 fenyítői szám alatt benyújtott feljelentés:

„Tekintetes kir. törvényszék! A vagyonbuktott kulai takarékpénztár esődügyében elrendelt szakértői szemle befejeztéven, a tisztükben eljáró szakértők jelentésüket beterveztették.

A 4918/1890. sz. a. iratoknál lévő I. a—k alatt beterveztett kimutatások szerint 1878 óta, tehát a bukást megelőzőleg 10 év alatt, a sikkasztások, okirathamisítások és bűnös üzelmek egész ha'mazát követték el Schlagetter Tamás, Korbai Karoly és társaiak s összesen 382,712 frt 55 krt tesz ki azon óriási összeg, a melyet a megnevezet igazgatók elcsikkasztottak.

„Valóban megdöbbentő, hogy e gaz banda még szabad lábban van és a károsultak szeme láttára adogatja el lopott pénzen szerzett nagyrétkéti ingatlanait — így tett Schlagetter Tamás, Pump, Kovácsis, részben Korbai is, s utóbb Strasser Lajos iratta által pivniezai és bélai mintegy 90,000 forintot megérvő földbirtokát a vele közel rokonságnak álló budapesti Freund családra.

„A szakértők ilyen stílusban fejezték be jelentésüket: „Öntudatosan használtuk „a g a z b a n d a” kifejezést, mert öntudatosan sikkasztották el őket a vagyonukat . . . . Mert ha ez sem volt a sikkasztásra és zsebmetszésre szövetkezett banda, akkor. Tekintetes kir. Törvényszék. Rózsa Sándorék is becsületes emberek voltak, mert Rózsa Sándor nem esalta törbe édes szóval és vagyoni felelősséggel, a kiket a megrabolt, — fokosa a jelen fokossal, fegyvere ellen fegyverrel védekezett a vagyon tulajdonosa, de ez a banda ellen nincs más hátra, mint az igazságszolgáltatást kihívunk, mint a Tek. kir.

törvényszék szigorú, erőlyes és hiszük páratlan eljárásában megbízni.”

„Első helyen áll e banda között Schlagetter Tamás vezérigazgató. Nemcsak közreműködött a vezetése alatti intézet betéteinek fentebb rajzolt elcsikkasztásában, de maga is, dacára 11. / alatt bemutatott alapszabály 78-dik §-ban foglalt tilalomnak, 50,000 forint erejéig vesz fel pénzt az intézettel s gondoskodott róla, hogy az rajta behajtható ne legyen. A büntényeket kiszámított rendszerességgel úzóok példájára már 1885-ik évben furfangos elővigyázati intézkedéseket tett Schlagetter, hogy a bekövetkező bukás esetén szárazra juthasson vagyonaival meg a szegény betevők és részvényesek eszorgó alól nézhetik vagyonuk elolvadását. Ilyen elővigyázati előintézkedés volt, hogy 1885-ben birtokából 100 kataszteriális holdat Gyula fiának, a jelenlegi megyei ügyésznök nevére telekkönyveztetett.”

Mindezek után tegyük kezeiket szívükre a vármegyét védő urak s azt hiszük, hogy tarthatatlan állapotainkat pirulás nélkül védeni nem fogják tudni. Aki azokat ostorozza, az csak hazafias kötelességének tesz eleget.

Az édes magyar tengerről.

Két tengerrel büszkélkedik méltán nemzetünk s mindkettőt, teljes joggal, a haza gyöngyének nevezi. Az egyik a Quarnero Fiumével, a másik az édes tenger, a gyönyörű Balaton, Füreddel s tiz apróbb fűrdőjével. Mindkét tengernek kultuszára újabb időben óriási áldozatok hoz a nemzet; de míg Fiumét az állam milliói emelik versenyképes tengeri kikötővé, addig a Balatont inkább egyesek áldozatkészsége törekszik Közép-Európa legszebb gyöngytavává tenni.

A Balaton-kultusz mellett századon át csak a magyar költők idealizmusa képviselte. Ezernyi dallal, himes utelirásokkal esalogatták ide aprókat, de bizony minden lelkesedés kárba veszt vala, haohy Fürednek gyógyforrásai mellett nem bugyog fel egyszerű-

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Alvók.

I. A versenytársak.

Az egyik föltevő magában
Lanttal hódítja meg a lányt,
Ó maga vézna, halovány volt,
Hanem a dala csupa láng.

A másik nem értett a dalhoz,
Unalmas volt és köznapi,
De vasyúró, piros az arca,
Sportban megedzve tagjai.

S a lány — mint rendesen — halálig
A poétába szeretett,
Hanem hogy férjhez kellett menni,
A másiknak nyújtott kezét.

2. Ha ketten . . .

Ha ketten úgy nagyon epednek,
Esetleg sirt is emlegetnek,
S kikürtölk a nagy világnak,
Mi hön szeretnek és imádnak. —

Tovább megyek. Csak lári-fári!
Ugy látszik, alig győzik várni,
Mikor jó már a drága nap,
Hogy egymáson túladjanak.

De ha ketten nagyon tagadnak,
Egymásról tudni sem akarnak,
Egyik szól; nincs hozzá közöm . . .
Másk: utálom, gyűlölöm . . .

Akkor megállók s elmerengök:
Soha ilyen bolond szerelmet . . .
Ezek, ha egyszer sirja támad,
Egymásért talán meg is halnának? . . .

III. Ad astra . . .

Az volt megírva róla ott fenn
A csillagokban — azt hívő, —

Hogy nagyra termett s csüggedetlen
Tört ezéjra, eszménye felé.

Ha nem gondol ilyen merészet,
Tán fölviszi valamire,
De így . . . csalódva, félroéertve
Napidíjon kell élnie . . .

Vojtkó Pál.

Elvezetjog.

Bolond hőbort, okos hőbort
Mind egyformán hőbort
Az kérdés csak: emberére
Rossz volt-e vagy jó volt!

És ha jó, hát mindakét —
Csak egyformán élvez —
Más embernek semmi köze
Más élvezetéhez.

Ami nekem rossz, neked jó:

Mit törődöm én vele!

A nyulaknak a sülláta

Az a peccenyéje! —

Teleskal Balázs.

Üti-képek.

(Fiume — Cirquenizza — Abbazia — Voloska — Rabacz — Albano — Cherso — Porto-Ro — Baccari — Triest — Miranare — Adelsberg — Pörschaach.)

Ha Fiuméba jutsz, bájos olvasónőhöz szólani, akkor el ne mulaszd meglátogatni a legmagyarabb főherceg regényes fekvésű kertjét s még kevésbé mulaszd el fölmenni Thersató várába, a hol a Frangepánok régi dicsőségéről regélnak a romok, s a még erőteljes torony szédítő magasából bűbajos panoráma nyílik meg szemeid előtt. Menj azután a fogadalmi kápolnába, amelynek falait a fogadalmi képek egész ózón lepi el, melyek a tenger viharaitól kimenekült hajósok bilás áldozataitól tüntetik elő a borzasztó veszélyt, mely hajóikat már-már a hullámsírba temette, de megjelent a magasban dicsfénytől övezve Szűz-Mária, s esodálatos módon megmenekültek a hajó-törtek.

Látogass el a tengerészeti muzeumba is, hol a hajózás fejlődését élénken szemlélheted ama remekművi miniatúr-hajókban, melyek három termet foglalnak el. Fiume kikötője is imponáns látványt nyújt, főleg ha bennünk az a tudat szítja lelkesedésünket, hogy a két Adria e gyöngye miénk, magyaroké.

Sajátságos érzéssel fogod végig járni az olasz stílusban épült ut-

czákat, hallva körülötted az olasz és horvát szót, melyet oly ritkán szakít meg egy kedves esengésű magyar csöveges. — Mindogy! Fiume magyar, s magyarosodik, ha mindjárt odalepedett is többszomszédságába Seisák, egy néhány év alatt örületes gyorsasággal fölépített horvát város, melyet csak egy keskeny kis hid választ el Fiumétól s mely bizonyára azt a merész álmodt öhajtja megvalósítani, a mely Uzela százados nyilatkozatából oly sértőn volt kiolvasható.

Ók — a mi testvéreink nem is hívják Fiumét e néven, nekk az „Reika” s a szomszéd Seisák neve: Novo Reika, valamint hogy a Quarnero virányain épült minden várost elkereszteltek ök jó horvát nével, hogy ezzel is opponáljanak a történelem s a magyar államoszmenek.

Fiumében a horvát nemzetiségű törekvés lehetőleg szűk korlátok között mozog, de nem ugy horvát területen.

Cirquenizza — horvátul: Carkenizza, egy fekvésénél fogva világfürdővé valói hivatott ez idő szerint parlagi városka a Quarnero egyik kies pontján, melynek esinus molejához naponta több kisebb gőzös köt ki.

De Cirquenizza jelentőségét az a 60 méter területre terjedő tengerpart képezi, mely homokos fővénynél s alacsony vizállásánál fogva különösen hivatott tengeri fürdővé valói.

Olvastam Cirquenizzáról, mint „magyar tengeri fürdő”-ről orvostudományi értekezést, s hazafias érzülettel közeledtem a partok felé.

A rideg egyhanguság, mely Cirquenizát még most unalmasa, s az épületekben való hiányosság, mely alkalmatlanul teszi, legkevésbé se riasztott vissza.

A hazafias tűz fölmelegítő egyszerű s minden komfort nélküli vendéglőnek egyik tengerre néző szobáját, a virág s fa nélküli kopár utcák falusi képe egy kellemes idyll benyomását tette reánk.

De már az első este mellet lelohad a belső bángolás. Az első magyar fürdő-vendég, kit a fajszeretet legott hozának kötött, valóságos rém regényt beszélt el nekünk a cirquenizai alapkötétteli útonpályáról. Mint lobogózták föl a motot József-főherceg tiszteletére, kitzúve a diadalkapu homlokára egy nagy magyar zászlót. Mint tépték le onnan ketten is, az odaváló s a szomszédjárás-beli orvos ezt a lobogót, s József-főherceg partra szállott a nélkül, hogy magyar lobogó lengette volna felé az „isten-hoztá”-t. A legmagyarabb főherceg legott megtudta a történetet, rohamos tempóban végezte a tervezett ünnepélyességet s a nélkül, hogy meg-

mint a jöbről savanyú víz is, mely a jó öregek állítása szerint patikaszernél többet ér — ö-borral keverve.

Ma már a Balaton-kultusz más irányt vett. Nemesak a híres partok borvidékének megmentése, de főleg a gyógytonak, mint ilyennek kultiválása képezi Balaton mestereinek főfogódját.

És valóban ez a szempont az, amelynek dominánsi kell a Balaton kultuszát. Ha a partok tizenegy fűrdőjének évi 9—12 ezer vendégforgalma stabilis lesz s egyezőval a magyar nemzet köllözleg fogja tudni méltányolni ezt az ezredév óta elhanyagolt kincsét, akkor a filozófia által tönkretett parti népek meg fognak élni tudni — borvidék nélkül is.

De hát sok idő kell még ahhoz.

Igaz ugyan, hogy az életkepes hajóközlekedés ez edes tengeren máris érzetelti kezdi ez irányban áldados rohat. A június 28-iki hajóavatóján ünnepelték, ha nem sikerült is úgy, mint azt a három parti vármegye remélte, mégis felkeltette az ország figyelmét s tényleg sok vendéget édesgetett ide. Kirándulók, kik csak egy hétre vagy pár napra érnek rá a turistaszaga, ezidén nagy számban keresték fel a Balatont s gőzöseivel bejárva egyik-két fűrdőt, beteltek a kincsös tögyőreivel.

A fűrdők maguk, a leirhatlan rossz időjárás miatt, nem bírták ugyan lekötöni vendégeiket s helyrehozhatatlan ezernyi károkat szenvedtek; de viszont a gőzhajók amalesi akkora személyforgalmat még egyetlen évben sem mutathattak fel, mint az idén már eddig is, egyetlen hónap alatt.

A személyszállítás oroszlanrésze természetesen a legnagyobb gőzöst, a „Baross”-t illeti, melyet a gyors népszerűsége kapott Maschke kapitány vezényel fűrdőhatatlan, naponta hajnali 4 órától esti 11 óráig, Siófok, Fűrdő, Almádi és Klenese közt. E hajón naponta átlag 2—300 személy utazik. Méltó aggodalommal néztünk azonban az alsó Balaton hajórajaiat elé, mert itt még fejletlenek a fűrdők. De legnagyobb örömrünk a keszthelyi fűrdő s a keszthely — badaesony — fűrdőboglari forgalom is oly rendkívüli élénknek bizonyul, hogy eléinte hetenkint kétszer, majd háromszor közlekedett a hajó, míg e hét óta hetenkint már négyszer futja be a „Helka”-gőzös hosszában az egész Balatont s bizony nem ártana, augusztus 15-ig mindennap járni a frekvenciát passage-t. Ime a legutóbbi napok forgalma Keszthely-Fűrdő közt: június 25-én utazott 84, 26-án 116, 27-én 123 utas oda és vissza. Akkora forgalom, mely bármely dunai vagy tengeri parti gőzösnök is becsületére válnék.

A fűrdővendégek óhaja az, hogy ez a járlat allandósítsassék, hogy így minden nap, minden fűrdőtől s mindenféle kényelmesen lehessen közlekedni. Ez esetben még csak az lenne kívánatos, hogy Fűrdőtől ne reggel 8, hanem 7¹/₂ órákor induljon el a gőzös, hogy 7¹/₂ órákor Keszthelyre érve, onnan Hévízre mehessen az utas, ott néhány kellemes órá tölthetné a Góvorenai fűrdőbőről szép tiszta-kulumbán, melyet rendkívüli olcsóság, tisztasága s kényelme miatt hatványozott arányokban keres fel a közönség. Aztán Keszthelyről d. u. 4 óra helyett 3¹/₄-kor kellene visszaindulni a hajónak, hogy a Kanizsa felől jövő személyvonat utasait felvehesse, a kik szívesebben utaznának Keszthely-Fűrdőre hajón, mint Siófokon át, (az ár Fűrdő—Siófok és Fűrdő—Keszthely közt egyformán 1 ft.), a drága déli vasúton.

Ha ez előnyös változást behozni a gőzhajó-társaság: a közönség teljes elismerésével találkozunk, miszerint nagy mértékben fokozná forgalmát.

Az idei évadot csak és kizárólag a gőzhajók mentik meg, mert az erős szeles időjárás miatt heteken át itt unatkozó közönség legalább elege a szomszéd fűrdőkbe ismerősi meglátogatni. Ha most nem lenne meg ez a gyors vízi közlekedés, oly elhagyat-

tott szomorún vesztelnének itt a vendégek, mint a tengerpartra vetett hajótöröttek.

A kisebb fűrdők nehiánya, mint Siófok, Almádi, vesztéséggel zárják idei számláikat; mások ellenben, a rossz időjárás dacára fokozták forgalmukat. Badaesony lakháza tele vannak egy hét óta, Révülön 200—350 vendég van. Szepesd látogatottabb, mint bármikor ezidőt és Kenesén oly nagy és díszes társaság gyűlt egybe, hogy a kis fűrdőfalú egész nagy városi szint öltött.

Keszthelyen maga a város lett a fűrdőgáza, megvette a esodaszép sziget fűrdőt s maga kezeli. A fűrdőbőjtök leszállította s most egy kabin szolgálattal és ruhával együtt csak 20 kr. A gőzhajóval való kirándulásokat maga a városi tanács plakátozgatja, rendezi s vezeti; szóval derék, tevékeny hatóság ez, mely hivata van a Balaton-kultusz történetében példás szerepet játszani.

Maga az összes fűrdők metropolisza, a Balaton-Fűrdő pedig napról-napra új szízet ölt. Egyik nap a keszthelyiek, másnap a Kenesiek, harmadnap a badaesonyiak, majd a siófokiak s egyéb fűrdők társas kirándulásai teszik élénknek. Az esplanádon terzene fogadja a kirándulókat; a színházban a főjérvári kütűnő társulat mulattatja őket 5—7 óráig, este pedig nap-nap után rögtönzött bílok vannak a gyögyteremben, oly látogatottsággal s jövedvel, hogy mindegyik beillenek egy Anna-bálnak, mely azonban hivatalosan augusztus 2-ra tüzetik ki. Ekkor volt a Balaton-egylet újalakulási ünnepe is. Fűrdő az idén igen sokat köszön Herteleyn Kálmán, Gyomlay Gyula, Vadnay Béla és Fischer Viktor birtokosoknak, kik folyton estélyek rendezése által élénkítik a rossz időjárás által agyongyötört évadot.

Sokat beszélnek itt, a fűrdő jó kirének nem esekély kárára, Balatonfűrdő eladásáról. Az ország számos fűrdője évről-évre gazdát cserél de hát arról nem beszél senki. Fűrdőföld foglalkozni mindenki jogosultnak érzi magát. Pedig pusztá kombináció az egész, mely úgy keletkezett, hogy Siófok kultiválására reménylőny tőkésül közlekedő egy részvénytársaság alakult, mely több belfelitta, hogy soká meddő munkára vállalkozott s hogy jobb lenne e pénzben a teljes pompájában ragyogó Lész Fűrdőt megvenni, melynek értéke egy milliót jóval felülmúl, ha most nem is hozza be ez összegnek kamatait. A főápatot, Vaszary Kólist pedig, minden áldozatközége mellett (két év alatt 220.000 forint költött Fűrdőre a gondos kormányzó, Kovács Ábel) még mindig újabb igényekkel terhelik, nem esoda tehát, ha elkedvetlenül a sok preszió. De hogy Fűrdő eladó volna, a szó szoros értelmében, az pusztá kóhalmján. Most, mikor másfél század küzdelme után gyümölcsöt kezd hozni a fá, most adnak idegen kézre: ezt feltételezni is igen nehéz.

Had legyen csak úgy, hogy Siófok épüljön ki a terv szerint. Ezzel a társaság teljesíti azt, amire vállalkozott, ha munkája sok ideig meddő lesz is. Így aztán nemesak Siófok és a társaság, de Balaton-Fűrdő is, melynek Siófok elővárosa lesz, és főleg a Balaton-kultusz csak nyer.

A felső Balaton csak Siófok kiépülésével lesz azzá, aminek lennie kell. Az alsó Balaton hegemóniáját Keszthely fogja megvívni. Badaesony kibővítése a jövő évben meglesz. Rév-Falópón pedig Czányi Károly s Horvatz Mihály egyetemi tanár részvénytársaságot hoznak össze 30.000 ft. tőkével, 20.000 forint megveszi a társaság a parti révház 5 épületet vendéglőjét, 7 óriási kőszálló kompiát, aztán 10.000 frtos fűrdőházat épít. Ez a látkepe az alsó Balaton jövőjének s így 1—2 év múlva olyan lesz a Balaton egész partvidéke, hogy a turista bátran válogathat a változatosságban, kényelmeiben, olcsó árakban.

Ez az üdvs verseny fogja a Balatont arra a réz óhajott

ávevára emelni, melyet Közép-Európa legnagyobb gyógytáva már csak helyrajzi fekvésénél fogva is, méltán igényelhet.

Országgyűlési napló.

— **ju. 31.** — A képviselőház mai ülésének kiváló momentumá Ugron Gábor beszéde volt. Csaknem másfél óráig beszélt, polemizálva a miniszterelnökkel és végül oda konkludált, hogy Magyarországon a helyes politika csak az lehet: más intézményeket fenntartani, mint a minők odaát Ausztriában érvényben vannak. Beszédét, melyben sok volt a szép s érdekes momentum, általános érdeklődéssel halgatta a ház. — Kemény Pál és Detrich Peter beszétek a szakasz ellen, végül Csátár Zsigmond hozta ki az ülést.

— **aug. 1-én.** — A képviselőház mai ülésén folytatták a közigazgatás államosításáról szóló javaslat részletes tárgyalását s a vita során Petrich Ferenc, Kossa Dezső és Vallyi Árpád szólaltak fel a javaslat ellen. Majd az interpellációkra adandó válaszok kerültek sorra.

Az ülés végén Wittmann János interpellációt a pénzügyminiszterhez, Wekerle miniszter válaszával Bartha Miklós interpellációjára és gróf Szpáry Gyula miniszterelnök válasza következett meg.

Megyei s helyi hírek.

* **Sándor Béla főispán** — mint hapunk zártakor Budapestről biztos forrásból értesülünk — legközelebb menesztetni fog. Szpáry miniszterelnök több megyebeli kapacitással ez ügyben már értekezett. Utóbbani a kormányparti képviselők egy fiatal nagytehetségű megyei képviselőnek hangoztatják. Értesülésünk szerint megyei főispánunk fölmentése még e hó folyamán fog bekövetkezni.

* **Kinevezés.** A zombori pénzügyigazgatóvá Riebl Károly zombori m. kir. adóhivatali gyakornokát ugyancsak VI. osztályú adótitázt nevezte ki.

* **Névmagyarosítás.** Löwentheil Nándor bajai illetőségű nagy-dorogi kereskedő vezetéknévét „Lévai”-ra változtatta.

* **Dr. Lendvay Mór,** Zenta városi t. orvos, eljogozta Briehta Erőn kisasszonyt, Briehta Mór, földbírtkos és megyebiztonsági tag leányt.

* **Bucsu-estély.** F. évi augusztus 1-én a vasuti vendéglőben Szegedy Miklós m. kir. adótitást tiszteletre tisztázta és baráta rögtönzött bűnei estélyt rendeztek. A 12 tagból álló kedélyesen mulató kis társaság meglátást, hogy mindenik szeretettel és ragaszkodással viselkedett a távozó iránt.

* **Böke-alkudozások.** A képviselőház f. hó 1-én tartott ülésének folyamán Szpáry Gyula gróf miniszterelnök a szabadelvű párt élöké, Podmaniczky Frigyes báró jelenlétében megbeszélt tárgya tette az ellenék vezető férfai: Irányi Dániel, Apponyi Albert gróf és Ugron Gáborral a függetlenségi és 48-as partinak a javaslat ellen eddig tanúsított agyonbeszélési eljárását. A nyolcban mondott beszéddel kapcsolatban és az abban kifejezett álláspontjára való utalással, a parlamentarizmus érdekében kívánatos jelezte, ha az ellenékek pártok között a parlamenti tárgyalások rendezésének biztosítása érdekében intézkedések történnének. A miniszterelnök a maga részéről annak a nézetnek adott kifejezést, hogy abban az esetben, ha a közigazgatási reformmal szemben a képviselőház összes partjai részéről a rendes parlamenti eljárás biztosítatik, s az kifejezést is nyer oly módon, hogy a javaslatnak példán első fejezete letárgyalatik, ennek elintézése után a képviselőház tárgyalásában szét álljon be s a javaslat többi részének tárgyalása az ősi ülészakra halasztassék. A párt vezetőinek ezen

phivat volna, sietett vissza Fiuméba. A két orvost proper formán eleszták egy kisse, estére kieresztettek őket, s most egy örjözött ünnepeltetés következett. A fűrdő-vendégek, kik jobhára magyarországbeli szerbekből kerültek ki, illuminált rendeztek a „martyr”-ok tiszteletére, puskaropogás verte föl az éji esendést s dísz-szónoklatok hirdították a horvátokat, hogy csak előre ezen az uton!

Cirque-nézőlámpáron hajó megy kora reggel Fiuméba. A harmadik hajóhoz még elő idejében érkezett, hogy megszökjünk onnan, a hol a hazaellenes izelmek még fanatikus ünnepeltetésben is részesülnek. Nem akartuk tovább szivni azt a léget, melyet a horvát tulzás örjözött chauvinizmusa megmérgezett.

Hajónk Fiuméba, de egy más hajó Abbazia-ba szállított bennünket, e búhajos tengeri fűrdőbe, melynek Quarnero nevű vendéglője Stefania fővezető asszony gyönyörű vonásait tünteti élénk a homlokzatára omlt szűz Maria szobor képeiben.

Valóban ez a fűrdő róla nevezetes, általa lett nagyja. S a déli vaspálya társaság, melynek legszebb épületei löszönhet, egyszerűsággal oly gyönyörű tengerparti ösvényt épített, mely egymaga megérdemli, hogy érte oda fáradjunk.

Hat még az Adria langy hullámait!
A Villa-Meyne verandája egyenesen a tengerre könyöklöl s a 6 saját külön fűrdőháza alkalmas nyújt, hogy távol a fűrdővendégek profán zajától ringatózzon a hűs hullámokon, melyek fájtsálya nem engedni, hogy almerüljünk, ha mindjárt mozdatlan kényelemmel heverünk is fölötté, mint egy ruganyos kereveten.

Abbaziolán mintegy negyedóránnyira fekszik a bájos Voloska, melyben reánk magyarokra szomorú vezetőségű az a kies fekvésű, keleti tény és pompával berendezett kastély, mely Voloska legszebb pontján épült, melyben gr. Andrassy Gyula utolsó nyújt élte végig.

Kegyelettel tephünk egy myrtus-ágot a kastélyt övező kertből, hogy hazavisszük emlékezetül a nagy magyar kedvenc tartózkodási helye iránt, mely egyébiránt az olasz városok zig-zeges, kacsakaringos utcainak mintája szerint épült s élénk molyja mindig medekert nyújt egy-egy teher-szállító hajónak.

A ki Voloskában a nepelet akarja megismerni, annak ajánljuk, hogy lehetőleg melék-utakban járjon szanaszét. Egyébiránt a melék-utak különbözően is lábrhírdül-szerű ösze-visszaságú; tündetnek föl s a ki egyszerű odajutott, annak vajmi nehezen sikerül egy Ariadne fonalat megtalálni.

Van Abbaziolában az Ausztriai Alp-egyesületnek egy főlkja

„Liburnia” néven, mely kirándulások rendez hetenkint a Quarnero mentén.

Egy ily kirándulás alkalmával meglátogattuk Raba-czót, Albano, Cherso, Porto-Rét és Buccarit.

Emlékeztess egy kirándulás volt ez.

Vezetünk a „Quisisana” (egy elegáns berendezett abbaziai gyögyintézet neve) orvosa, dr. Schwartz eleven temperamentummal bíró, kellemes modoru ember a Cicerone-szerepét játszotta.

Fölvezetett bennünket Rabaez hogyi utján a magasban fekvő Albomba, hová másfél órai erőt gyalogolás után jutottunk s a bevonyuló társaság egész néphullámzat keltett föl a tiszta s szabályos arányú Albombában.

Albomba négy körülvert bennünket, mint valami esodajövényeket, a kik egy rájuk néve ismeretlen világból esöppentek közéjük.

Egy élékölő gazdag albomai polgár meghívott magán-muzemának megtekintésére, s onnan az albomai casinóban tisztelegtünk. A kedélyesség oly fölrá hágtott, hogy vezetünk zongora-melléült s élékelté női és ezernaszál hangon a „Schnaekel-ária”-t.

Albombából Cherso szigetére vitt bennünket a hajó, a hol ezernyi apró gyermek fogódott a patra szállaskor. kik közé már a tavóvólt debültük a rézpénzt valóóság forradalmat idéző elő sorak közt.

Mikor aztán valaki elküthatta magát olasz utitársaság közül, hogy: Curaggio s egy ezüst forintot dobott a part felé, mely azonban a tengerbe esett, akkor a chersói gyerekek mint a fele született buvárok hűlebuktak ruhástul a tengerbe s kihalszták a fenekről a rájuk néve nagy értékű pénzt.

Cherso kellemes külsejű város, melynek népe frigiai sarkában pipázgat az utazékon s nagy csoportokban beszél meg a chersói politikai viszonyokat.

Cherso után Porto-Re (a kikötő király) horvátul: „Kraljevica” következtet, melynek partján óriási jezsuita-kolostor emelkedik, közvetlen közelében fekszik Buccarit (horvátul: „Bakar”) mely tulajdonképp inkább elhette a Porto-Re nével.

Ugyanis ezen elvezés onnan ered, hogy Buccarit egy természetalkotta kikötő környez, s némelyek azt hiszik, hogy Fiume helyett ide kellett volna a magyar kormányának a kikötőt építeni, mivel itt sokkal alkalmasabb posztója volna. Ámbár azonban a kikötő-kerály Buccarit uralja, mégis a szomszéd város nyerte el ezen nevet minden indok nélkül.

Buccari olyan város, mint a hogy Betlehemet szokták festeni rajonzó vállásteretettel.

Remek a természetnek. Azonban partraszállásunk előtt figyelemztetett a vezetők, hogy valahogyan „őjen”-t ne hallassunk, mert a derék horvát testvérek legott belemártogtának az Adriába.

A ki látta Fiumét, annak az összehasonlítás kedvéért Triestet is látnia kell.

A Triesti-kikötő tiszteres nagyiásban megfelel a főmeinek.

Végtelen hosszú módon egész ózón a meztelen árbozesoknak pihen s készülődik nagy tengert utra.

Egyébként Triestet nem nyújt valami rendkívüli képet s Fiume sokkal kellemesebb benyomást tesz mindenkire, ha mindjárt sokkal kisebb is vetélytársának.

Hanem aztán ott van Miramare, a felülmulthatatlan tündérvet, mely hivata van a teremtés kezdetén isteni kezek által ültetett édenkertet megvalósítani a földön. Miramare kastély búbája leirhatatlan.

Ég az tudnunk, hogy e kastély és kert 12 milliójába került a szerencsétlenül járt Maximilian császárnak, kitől arakodók örökölte.

A turini fejedelmi palota fénye elhomályosul e pompa láttára s a gyönyörű, remek s fősleges itt váltakozva nyújt kábító képet a tekintetőnek.

Egy udvari lakaj mutogatja s magyarázgatja a szebbnél-szebb termeket, melyek sorra járta után a paradicsomi kertet vesszük szemügyre.

Leirhatatlan az, a mit látunk.

Nem akarjuk olvasónakunk fantáziáját egy halvány vázlatlalt tévútra vinni.

Miramare látni kell, hogy fogalmat alkossunk föléle.

Egy kertész, a kit a borraival s nyajas szó beszédessé tesz, hosszasan regeli az urakölő család ott-léte fazisait.

Mint jár-ke a fősleges asszony lízas sietséggel e kertben össze-vissza, mint játszadozik a kis Erzsébet itt a sűrű állékban fejedelmi anyjával, mely jóságág érintkezik itt a király mindenkevel.

Fájdalom, ritkán jó édeni ritkákba!

A búvós tündérveteket a turisták élvezhetik. Egy vendég is épült már közelében hol egy-két család túli a nyarat.

minőség szerint, Zab: frt. 5.20—6. Kukoricza: frt. 5.65—75. Repce: frt. 15.85—90 aug.—szeptember. Budapest, 1891. évi aug. 4-én. Tisztelettel Lobmayer J. F. bizomány-üzlete, Károly-körút 18.

* Melyik lapra fizessünk elő? Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legelősebb magyar lap az „Egyetértés”, mely a múlt január hó 1-én lépett fennállásának 25-ik évébe. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatosága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárza tette az Egyetértést népszerűvé. Szerkesztve úgy van ez az óriási terjedelmű lap, hogy egyszerre két homlokegyenest ellenkező irányú cselekedet szolgáljon. Mert az Egyetértésben naponként megtaláljuk a család és a világ a szőpírdalmi olvasmányait a világ irodalom legkitűnőbb irónak legújabb regényeit, talál benne társasági életet, a legújabb tudományok, divattudományok stb. stb. utat, hogy nincs szőpírdalmi lap, mely az Egyetértésnek e rovatával a versenyt kiállthatná. S ezzel szemben ott van az Egyetértésnek oldatokra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólétszerűség tekintetében utóéletellenek van elismerve a magyar sajtóban. Különösen kiemelendők tartjuk itt, mint egyik legfőbb érdemét az Egyetértésnek, hogy az események ösmertése körül soha semminemű tekintetek által sem hagyta magát befolyásoltnak, hanem mint teljesen független lap fölötté áll minden pártérdeknek, s csak az igazságot szolgálja. Az országgyűlési tárgyalásokról hozott egész sajtóban legnagyobb terjedelmű tudósításaink is mindenkor a pártérdektől teljesen függetlenek, az által szerzette meg a közölsémet, mely abban nyilvánul, hogy az Egyetértés olvasói között minden pártból találunk híveket. Az Egyetértés gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdasági közönség, az iparos és vállalkozó nem szorult többé idegen nyelvű lapra, mert az Egyetértés kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bőségevel a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évized óta tudja már, hogy az Egyetértésben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az Egyetértés a társadalom eme legnépesebb rétegeiben ma már nélkülözhetetlenné vált, mint a hazai kereskedelmi, ipari- és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Utoljára dologban az Egyetértés a legjobban informált lap Magyarországon. A rendes rovatokon s a fölmérülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt bő tudósításokon kívül végre csak az Egyetértés 3 speciális rovatát említjük meg, melyek országos hírre tettek szert. Ezek: az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. Szóval, aki olvasni valót keres, és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az Egyetértésre. Előfizetési ára egy óra 1 frt 80 kr., negyed évre 5 frt, egész évre 20 frt.

Mérnököknek!
kittűnő német szakmunkák és műszerek
olcsó áron
akár részletre is
Eladatnak.
Özv. Pető Pálnénál, Zomborban.

Korona-forrás.
terménye felett a bécsi orvosok egyesületi lapja következőképp nyilatkozik.
A Korona-forrás analitikai
adatai alapján a legtisztább égvényes ásványvizek sorából az orvosnak a kívánt legbizalmasabb és legkelmetesebb gyógyszert nyújtja:

Gyomor bajoknál, étvágytalanság, emésztetlenség, máj, vese és vizeleti betegségeknel
első rangú
gyógyviz.
Borral vegyítve nem felelt hapható
A. és S. WEIDINGER uraknál.
Olcsó ára meglepő.

Bizonylat.
Az „Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat” tek. igazgatóságának
Budapesten,
külső váci-ut. 7.
A cég által küldött 6 lőerejű céspálgátműrával igazán
nagyon megvagyok elégedve.
Jobb munka, milyent a gép végez, alig képzelhető. Akik csak látták, mindannyian dícsérelték és elismerőleg nyilatkoztak és valószínűleg ennek folytán megrendeléseket is fognak tenni.
Glagovác (Arad), 1891. jan. 23.
Tisztelettel
Rauch János s. k.

Zomborból induló és Zomborba érkező vonatok.
1891. évi augusztus 1-től.
Magyar királyi államvasutak.

Indulás.		Érkezés.	
Zombor, Szabadka, Bpest.	Bpest, Szabadka, Zombor.		
Személyvonat 6.42 reggel	Vegyes vonat 7.22 reggel		
Vegyes vonat 11.53 délelőtt	Személyvonat 3.39 délután		
" " 8.01 este	" " 8.41 este		
Zombor-Gombos-Eszék, v. Bród.	Bród v. Eszék-Gombos-Zombor.		
Vegyes vonat 7.42 reggel	Személyvonat 6.32 reggel		
Személyvonat 3.46 délután	" " 11.46 délelőtt		
" " 8.51 este	Vegyes vonat 7.44 este		

Hamisított fekete selyem. Elegetjük azon szövet mintáskiját, melyből venni akarunk és a netáni hamisítás azonnal kiderül: Valódi tisztán festett selyem rögtön összesodródik, csakhamar kiálszik, és kevés, egészen világos barna színű hamut hagy hátra. — Hamisított selyem (mely hamar szalonnás lesz és törék) lassan tovább ég, különösen a fonalak („Schlussfäden.” ha testekkel megterheljük) üszkölnek és sötétbarna hamut hagy hátra, mely ellentétben a valódi selyemmel nem fodorodik, hanem török. Ha valódi selyem hamvát össze nyomjuk, úgy elporlik, hamisított nem. G. Henneberg (es. és kir. udv. szállító) zürichi gyári raktára szívesen küld valódi selyemszöveteket mindenkinek és egyes ruhákat vagy egész végeket szállít házhöz bér- és vámmentesen. (4)

HIRDETÉSEK.
8021 sz.
tkvi 891.
Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a bács-bresztováci takarékoszövetkezet végrehajtatójának Knapp József végrehajtást szenvedő ellen: 300 frt tőkekövetelés és jár. iranti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő a bresztováci 1268 sz. tjkben foglalt Knapp József nevű álló 403/e hr. 332/b ó. i. sz. ház és bertelekre az árverést 400 friban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1891. évi szeptember hó 28-ik napján d. e. 10 órákor Brestovác községében** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási aron alól is eladatulni fog.
Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árúlyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bántápnéznak a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.
Kelt Zomborban, 1891. évi június hó 17. napján.
A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Rieses bíró helyett:
Radány Péter,
kir. törvényszéki bíró.

Sarg glicerín fog-cremeje.
A fogak Rövid használat után nékül főzhetően szépsége. tisztító szer.
KALODONT.
Közegészségügyi hatáság által megvizsgálva. Igen hasznos utra. Illatosan fölűdít. Ártatlan a legyengédebb fogmázra is.
N. B. Németországban Franciaországban stb. a legnagyobb eredménnyel van bevezetve az udvarnál, a legnagyobb körökben valamint a leggyyszerűbb polgár házában is használatban.
Kapható gyógyszerészek s Hlatszerárusoknál. Zombori főraktár Hegedűs József gyógyszerésznél.
1 darab ára 35 krajczár.

KOTZÓ PÁL

Sines gözcséplőket,
legújabb szerkezet, 4-szer fordulható sinekkel, rendkívül hosszú, tehát toldást nem igénylő szalmazokkai, Szőges gözcséplőket, 5-4 lőerejű kettes szerkezetű, árpahéjazóval és választó hengerrel — Továbbá mindenféle jarganycséplőket, vetőgépeket és egyéb gazdasági gépeket.
Olcsó árak.
6-8
Oblát Károly könyvnyomdájából Zomborban.

Melyik lapra fizessünk elő?
Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legelősebb magyar lap az
„EGYETÉRTÉS”,
a mely az új évvel immár 25-ik évtolyamába lépett. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatosága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárza tette az „Egyetértés” népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legelősebb és e mellett tárgyilagossá tudósítást egyedül az „Egyetértés” közli. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdasági közönség, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés”-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tartalmánál, annyi regény olvasmányát ad, mint egy lap sem. Két három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30-40 kötetnyi regényt, részint eredeti, részint a külföldi legelősebb termeket jó magyarra fordításban kapjunk az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési ára egy óra 1 frt 80 kr., 1/4 évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványzámat a kiadóhivatal kávéháza egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Czigarettázók!
A ki észszerűen cigarettázik, tudja azt, hogy a cigarettázó jóságánál nemcsak a dohány, hanem a papír finomsága is mérvadó. Ezért, de még egészező érdekében ügyeljen minden cigarettázó, hogy a használandó papír finomsága minden képtel kizáró legyen. Teljes megnyugvással és bizalommal használható a

LES DERNIERES CARTOUCHES
Braunstein Frères
Párisi gyárból, 65. Boulevard Exelmans
való cigarettapapír, melynek kitűnő voltát tekintélyes bel- és külföldi tudományos forrák ismerték el. Gyárunk folyton oda törekszik, hogy nemcsak egyformán, de mennyiségre nézve is mindig ugyanannyi papirt szállítson. Tapasztaljuk azonban, hogy a fogyasztóközönség sok félrevezetésnek van kitéve s vannak oly gyártmányok is, melyekre gyártóik ezúgik nevét kitűnő, a mit pedig a tisztes gyáros mindig megtesz, nem merik. Sőt oly gyárosok is vannak, kik a papírjuk kezdetben teljes lapszámmal és annak minőségét is leszállítják és kevesebb, silány papirt szállítanak. Ezekre utalván, bizást hisszük, hogy minden értelmes cigarettázó a mi „Les dernieres Cartouches” jegyű árúmat fogja használni, mely évek óta bizonyult jobbnak, minden más cigarettapapírnál. Egyuttal figyelmeztetünk mindenkit, hogy papirusunk ezimlapiján ezúgunk neve áll

Braunstein Frères,
Cigarettapapírunk és bőveleink gyári raktára **Bécsben, I. Schottenring 25. sz.** alatt létezik.

Selyemkeztű 35, 45, 55.
Még csak kis készlet!
Pique mellények, minden szín és nagyságban 2 frt 50 kr.
Patent-czipők uraknak 3 frt 40 kr.
" " nőknek 2 - 60 "
" " gyermekeknek 1 - 60 "
Fürdő öltönyök, satin blousok ENGEL-NÉL,
az „Angyalhoz”
az „Elofant” szállóival szemben.
Ugyanitt egy jó házból való flu tanoncznak felvétetik.
Tourista ingek és övek.

BUDAPEST, NYOLCZADIK KERÜLET üllői ut 18. szám.
Ajánl:
Brantfordi önműködő kéveköts aratógépeket, legújabb és leggyyszerűbb szerkezet aczálvanyval; előnyei: a legnagyobb szilárdság és egyszerűség, a legnagyobb arató- és a legalacsonyabb vágó képesség, a legkényesebb járás és a leggyyszerűbb esomokotés.
Compound gőzmozgonyokat,
40% tüzelőanyag megtakarítással.
Gőzmozgonyokat,
fa-, szén- és szalmazűtésre, 2 1/2—30 ló erejűg.